№ 41 Ausgabe A.

# HOMAN

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak·

na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 41 (133) Hod II. Wilnia, 22 maja 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

## Niedawierje uradu.

### 21 maja.

Zachodni teatr:

*Front Ruprechta Bawarskaho*: Uczora anhliczanie atakawali naabapoł darohi Arras—Kambre na szyryni 12 kilom. Uwarwabszyjesia na naszy akopy na ŭ chodzi ad Kroassil byli wykinuty kontratakaj. Taki kaniec byŭ nowych atak paabiedzi, wieczeram i ŭ naczy miž Fonten i Bilkur. My ŭdzieržali ŭ swaich rukach usie naszy pazycii apryčz adnaho zusim razstrelanaho akopu, katory my planowa pakinuli.

*Front niamieckaho Naślednika*: Pry Lafo francuskije mieiscowyje nastuplenia niczoha nie dajszli. Pry Bre, Serne i na zachodzi ad chutara Itbiz my palep zyli swaje pazycii. zdabyŭszy akopy worahoŭ, katoryje i udzieržali nia hledziaczy na sproby worahoŭ adabrać ich nazad.

U Szampani ŭczora iszli wielmi ciažkije bitwy. Trywaŭszaja ŭ aposzni-je dni artyleryjskaja bitwa dajszła na ranicy krajniaj siły. Paŭia pałudnia francuzy pawiali mahutnyje szturmy proci wiarszyn na poŭnaczy ad darohi Priune — S. ller le Gran. U wostraj bitwie, trywaŭszaj da ciomnaho, woraham udałosia ŭdzieržacca na hare Kornij, na poŭdni ad Norna, i na Kajlberhu, na pałudziennym zachodzi ad Moren Wilje. My łažym na paŭnocznych skłonach wiarszyn. Bitwa za wiarszyny pierasoŭwałasia ŭpiarod i nazad. Zdabytyje spiersza ŭdaczy byli adabranyje ŭ worahoŭ szybkaj kontratakaj. Staryje pazycii iznoŭ u naszych rukach. U wieczary nowyje ataki byli adbity na ŭziatych nazad linijach. Krywawyje straty worahoŭ byli i ŭczora nadta znacznyje.

---

Worahi utracili ŭczora 14 samalotaŭ·

Uschodni teatr:

Pałažeńnie biez pieramien.

---

SZTOKHOLM. Pawodłuh »Birž. Wied.« nowaje ministerstwo ŭłoženo ŭ czasi wialikich demonstracij na wulicach. U centry Pieciarburha i na akrainach zbirallsia czyślenyje hramady narodu. Na Niewskim praspekci byli silnyje razruchi, kali wyjszli wiaczornyje hazety. Zasiedajuczy ŭ Pieciarburzi zjezd delehatoŭ s frontu tolki ŭ niewialikaj miery byŭ zdawolen utwareńniem koalicyjnaho gabineiu. Ž roznych bakoŭ czutny žadańnia adstaŭki ŭsiaho tymczasowaho prawicielstwa, katoraje adno tolki z ludziej zamožnych stanoŭ i ŭ duszy staić za palityku anneksij. Krajnije lewyje dalej wiaduć opozycyju proci prawicielstwa.

KOPENHAGA. Nowy rasiejski urad nie puskaje Sazonowa za pasła ŭ London, bo jon zakiaty starounik wajennych met sajužnikoŭ.

Z hetaj že pryczyny zdajecca, budzie ŭziat nazad s Paryža Izwolskij.

Za namiestnika Bukanena za anhliczkaho pasła pajedzie ŭ Pieciarburh ser Frencis Berti.

BAZEL Hawas danosić, szto Kierenskij naznaczyŭ hienerała Romanowskaho za naczalnika hieneralnaho sztabu pry ministerstwi.

Urad orhanizawaŭ pobacz z wajennym ministerstwam nowaje minsterstwo dziela sprań armii.

»Utro Rossii« danosić, szto most miž Rostowam i Batajlskam zniszczen. Z hetaj pryczyny razorwany znosiny miž Kaŭkazam. U Batejisku znachodziacca miljony pudoŭ spažyŭnych praduktoŭ dla armii, katoryje tamaka hnijuć.

BERLIN (W.T.B.). Oficyalna. Nowyje sproby rasiejskich latunoŭ z Lebary na o. Ezeli pieraszkadziŭ raboci naszych wartaŭniczych łodak wyzwali 18 maja bitwy na pawietry, ŭ czasi katorych zbity dwa samaloty worahoŭ. Apryčz taho zderylisia miž saboj dwa warožyje samaloty i zwalilisia stromku ŭniz.

AMSTERDAM. Anhlicki minister pracy, Henderson, admowiŭsia jechać u Rasieju s pryczyny pałažeńnia wytworenaho zabastoŭkami.

KOPENHAGA. Z Londonu danosiać szto wialiki zabastowaczny ruch anhlickich rabotnikoŭ usio bolej napaminaje ruch syndykatoŭ. Czyślenyje sproby pasiednictwa nikoli nia mieli trywałaj udaczy.

Kiraŭniki prafesyonalnych sajuzoŭ zusim utracili swaju pawahu i niczoha suproć zabastowacznaho ruchu ŭczynić nia mohuć.

LUGANO. Jak pryznajecca italjanskaja hinŭaaja kwatera, italjanskaje nastupleńnie na Ionco spyniłosia. U Italii nie widać radaści s pryczyny pałažeńnia sprawy.

WASZYNGTON. (W.T.B. Reüter). Prezydent Wilson apublikawaŭ adozwu, jakaja apawieszczaje na 5 czerwienia ahulny nabor rekrutoŭ. Hramadzianie i rabotniki, katoryje astanucca doma, stanowiać takujuž czaść armii, jak i tyje, szto buduć u wojsku. Našod pawinien utwaryć nierazryŭny front suproć worahoŭ. Kongress zrabiŭ kroki dziela razdzieĺu słužby pawodłuh kłasoŭ, kab kožyn byŭ pastaŭlen na takoje miejsco, dzie jon može najlepiej pracawać dziela hramadzkaj karyści.

---

PIECIARBURH. 19 maja. P.T.A. apawieszczaje hetkuju zajawu nowaŭała dženaho tymczasowaho uradu:

«Nowanaładženaje i ŭmacowanaje predstaŭnikami demokracii tymczasowaje prawicielstwo apawieszczaje, szto jano enerhiczna prawiadzie ŭ žyćcio idei woli, roŭnaści i bractwa. Jednaść tymczasowaho uradu apirajecca na hetkich asnowach jaho buduczaj pracy. U zahranicznaj palityce rasiejski urad, u zhodzi z usim narodam, adkidaje ŭsiełakuju dumku ab separatnym miry i adkryta dabiwajecca ustanaŭleńnia ahulnaho mira, katory nia mieŭ by na meci ni panawańnia nad druhimi narodami, ni zaŭładańnia ich nacyonalnym mieńniem, ni pryłuczeńnia gwałtam czužych ziamiel, — mira biez anneksij i kontrybucij, na asnowi samaapredzieleńnia narodaŭ. Ćwiorda wieruczy, szto ŭpadak carskaho prawicielstwa ŭ Rasiei i ŭmacawańnie asnoŭ demokratyzmu ŭ unutrenaj i zahranicznaj palityce stwaryli ŭ sajuznaj demokracii nowaje žadańnie doŭhaho mira i bractwa narodaŭ, tymczasowy urad uczynić kroki, kab zrabić s sajužnikami umowu na asnowi zajawy 9 krasawika.

«Buduczy pierakonanym, szto prołhrysz Rasiei i jaje sajužnikoŭ addalić moment mira na hetkich asnowach, abo zrobić jaho niemahczymym, urad adznaczywaje, szto rewolucyjnaja armija nie daść niamieckim wojskam pieremahczy naszych sajužnikoŭ na zachodzi, kab paśla nakinucca ŭsiemi swaimi arużnymi siłami na nas. Uzmacawańnie pryncypa demokratyzacii armii i uzmacawańnie jaje wajennaj siły budzie stanawić czarodnuju zadaczu prawicielstwa. Jaro budzie enerhiczna barocca z ekonomicznym biezładdziem u staroncy, zawiadzie planowy nadzor nad wyrabam, pierawozkami i razdzielam praduktaŭ, a ŭ patrebi naładzić tak-že i samy wyrab; dalej buduć apracowany sposaby poŭnaj zaszczyty pracy. Pytańnie ab razdzieli ziamli miž pracujuczymi na jej budzie razwiazano ustanoŭczym schodam. Prawicielstwo pacznie dziela hetaho padhatawicielnyje raboty i zrobić usio patrebnaje, kab zabaspieczyć u czym bolszaj miery dabyczu patrebnaho staranie zbožža i ŭparadkawać wyrabotku ziamli zhodnie s patrebami nacyonalnaj haspadarki i pracoŭnaho narodu. Rabota dziela naładžeńnia i ŭmacawańnia demokratycznych ustanoŭ budzie trywać dalej. Urad pastarajecca czym skarej sazwać u Pieciarburzi ustanoŭczy schod. Ćwiorda pryzywajuczy ŭsich hramadzian paddzieržać jednaść ułaści, katoraja wyjaŭlajecca u prawicielstwi, ŭrad zajaŭlaje, szto jon uczynić samyje enerhicznyje kroki proci sprob kontrrewalucii i proci niezakonnych, gwałtoŭnych i anarchistycznych uczynkoŭ, jakije hubiać staranu i pryhataŭlajuć hrunt dziela kontrrewalucii.»

---

*Wilnia, 22 maja 1917 h.*

Biezmała try hady wajny pałažyli wielmi hłyboki śled u žyćci naszaho Kraju, asabliwaž stalicznaho miesta jaho, Wilni, katoraje addzielaje ad bajewoha frontu ŭsiaho tolki 70 kilometroŭ. Ciapier, kali mir usim wydajecca wielmi blizkim, pryjszli najbolsz ciažkije dla narodu czasy; i treba napiarod skazać, szto jeszcze i paśla kanca wajny doŭhi czas budzie trywać nienormalny stan. Z hetaj pryczyny zadaczy naszaho hramadzianstwa biaz roznicy nacyonalnaści robiacca ŭsio ciažejszymi, ŭsio trudniej ich wypaŭniać kožnaj nacyonalnaj hrupie paasobku. Nastaŭ czas, kali tolki družnaj pracaj usiaho nasialeńnia my možem pieramahczy ŭsie biedy wajny, kali nielha dalej iści kožnamu samomu pa sabie.

U hetki moment pawinny zmoŭknuć nacyonalnyje swarki i sporki, jakije dahetul rujnawali ŭsie zaczatki supolnaj raboty ŭsiaho hramadzianstwa. Hramadzkije orhanizacii, jak nacyonalnyje, tak i mižnacyonalnyje, katoryje za swaju metu pastawili ratawać ludziej ad hoładu i nendzy, pawinny padać adna adnej ruku i ŭsie siły zjednać u adnym kierunku. A kirunak hety — zusim jasny: zabaspieczyć kusok chleba i łyžku haraczaj strawy tym hramadam biednaho narodu, jaki ŭ wajennym czasi astaŭsia biez pracy, biez zarobku, biez mahczymaści prakarmić siabie i swaich dziaciej.

Jak baczym z oficyalnych apawiestak, okupacyjnyje ŭłaści wielmi surjozna aceniwajuć pałažeńnie ŭ naszym horadzi. Tym bolsz enerhii pawinno wyjawić naszaje hramadzianstwo.

Sumny kaniec pierszaj ahulnakrajowych hramadzkaj orhanizacii ŭ Wilni — Wilenska-Kowienskaho Hramadzianskaho Kamitetu nie pawinien nawadzić na nas sumnych dum. Smierć Hramadzianskaho Kamitetu była wyzwana tym, szto jon byŭ zbudowan na niepraŭilnych asnowach: u im panawała nad druhimi adna nacyonalnaja hrupa, katoraja i prypyniła rabotu Kamitetu, jak hetaho wymahali jaje palitycznyje interesy. Ale toje, szto zrabiła »palityka«, prymuszaje ciapier paprawić samo žyćcio. Trebawańnia žyćcia — hetkije pilnyje, hetkije mahutnyje, szto — my ŭ heta ćwiorda wierym — pierad imi zmoŭk-

nuć usie staryje swarki i niepryjaźń, i hramadzkaje sumleńnie prymusić nacyonalnaści naszaho miesta prystupić da supolnaj raboty dziela karyści naszaho narodu — na roŭnych prawoch, jak roŭnyje z roŭnymi.

Periculum in mora!

## Czarodny krok.

Kiraŭniki tutejszaho polskaho hramadzianstwa, jak wiadoma, ŭžo daŭno pracujuć dziela taho, kab Biełaruska-Litoŭskije ziemli addać pad panawańniu Polszczy. Jakoje było-b hetaje polskaje panawańnie, my dobra wiedajem, bo ŭžo spaznali na swajej skury: tož usim wiadoma asłaŭlenaja haspadarka staroj „polskaj“ uprawy ŭ Wilni; wiadoma, szto twaryłosia ŭ miestowym kuratoryum nad biednymi, ŭ miestowym łazareci, dy ŭ balnicy św. Jakuba. A ŭ jož heta było ŭ rukach tutejszych polskich panoŭ...

Mała taho, szto kiraŭniczyje kruhi polskaj buržuazii pry czynnaj pomaczy polskaj czaści »katalickaho« duchawiensta starajucca za ŭsielakuju canu abiertać naszych biełarusoŭ u »palakoŭ«, kab pakazać, bytcym uwieś tutejszy narod i nasz Kraj — polski. Ciapier polskije ahitatary nadumalisia zrabić nowy krok: jany paczali ŭhawarywać narodu, kab jon »szanawaŭ i słuchaŭsia« polskaho prawicielstwa, naznaczenaho niemcami dla Polszczy — ŭ Warszawie. »Szto jano zahadaje, treba spaŭniać biez nijakaj sporki« — kažuć tyje pany.

Dawoli ŭžo mieli my czužackaho panawańnia za czasoŭ prynaležnaści da samadzieržaŭnaj Rasiei. Dawoli mieli i panawańnia polskaho szlachockaho prawicielstwa, jakoje bolsz za sto hadoŭ tamu nazad zapradało jak nasz, tak i polski narod susiednim dzieržawam. I ciapier nijakije ahitatary, choć by jany ŭbiralisia niet wiedama ŭ jakuju skuru, nie zdalejuć nakłanić nasz narod da słuchmianaści nowamu polskamu uradu.

Nie zdalejuć, bo dla kožnaho jasna, szto hety p a n s k i urad, jaki dahetul nie zdaleŭ zdabyć wiery polskich narodnych mass — proletaryatu i sielanstwa, kalib tolki jamu ŭdałosia pałažyć swaju ruku na nasz Kraj, upraŭlaŭ-by nami praz tych že panoŭ, katoryje ŭžo dobra dalisia u znaki tutejszamu narodu. Nie zdalejuć, bo narod nasz s kožnym dniom baczyć usio jaśniej i jaśniej, szto doli i woli dojdzie jon tolki tady, jak budzie niezaležny ad tych panoŭ. Nie zdalejuć, bo proci hetkaj niahodnaj raboty padnimie raniej ci paźniej swoj jomki hołas polski raboczy narod, katory chocze tolki woli dla siabie, a nie niawoleńnia swaich susiedzioŭ, z jakimi pražyŭ doŭhije hady straszennaho ucisku.

*H. B.*

## † Karpowicz.

Ukrainskaja czasopiś »Розсвіт« u № 26 z 25 krasawika 1917 hodu padaje sumnuju wiestku ab śmierci naszaho ziemlaka, wiadomaho rewolucyoniera Karpowicza, rodam z Homela.

Karpowicz byŭ rodam biełarus, ale zwiazan z ukrainskim rucham. U 1910 h. jon byŭ u Lwowi, stajaŭ blizka da ukrainskich socyał-demokratoŭ, pisaŭ staćci ab rewolucyjnym ruchu ŭ Rasiei ŭ studenckaj czasopisi »Молодая Україна« pad prozwiszczem A. Kažuchoŭ. Asabliwaž mnoha pracawaŭ pierawoziaczy patajna z austryjackaj Ukrainy ŭ rasiejskuju ukrainskije wydańnia ŭ tym czasi, kali pad Rasiejej praśledawali ukrainskaje drukawanaje słowo.

U 1901 hadu, buduczy jeszcze studentam, Karpowicz zabiŭ rasiejskaho ministra narodnaj aświety, Bogolepowa. Za heta jaho zasudzili u Szlisselburskuju krepaść, ale adtul jamu udałosia ŭciaczy. Da aposzniaho czasu Karpowicz pražywaŭ u Anhlii i tolki paśla abjaŭleńnia amnestyi nowym rasiejskim uradam maniŭsia wiarnucca ŭ rodny kraj. Dy nie sudziła jamu dola jaszcze razstupić na tuju ziamlicu, dzie mnoha ciarpieŭ u žyćci.

## U Wilni i wakolicach.

—s—

× **Biełaruski teatr.** U niadzielu 27 maja u cyrku na Łukiszkach biełaruskaja dramatycznaja družyna budzie ihrać kamedyju «Na Antokali» F. Olechnowicza.

Recz u pjesi dziejecca niekolki hadoŭ tamu nazad, tady, kali jeszcze nie było wajny, kali Wincentowaja wiertajuczysia z rynku aburywałasia, szto za masło treba płacić dwa złoty, a za kapu jajek — rubiel, kali ŭ pieknuju soniecznuju niadzielu wilency jechali na parachodzi na majoŭku ŭ Werki, kab pawiesialicca tam, patancawać, wypić dy zakusić u restarannym sadoczku, zabyć a swach sztodziennych drobnych kłapotach.

Woś aŭtor u 3-cim akci pieranosić nas na hulniu ŭ Werki. Tut my spatykajem usich znajomych s pierszych 2-ch aktoŭ, katoryje prajszli praz kwateru antokalskaho szaŭca Sližyka, dy szmat inszych, miž katorymi cikawaja para kalwaryjskich žebrakoŭ, zajszoŭszych u restaran kupić sabie poŭbutelki manapolki.

Jość i luboŭ. Małady rabotnik Jazep kachajecca ŭ daczce Sližyka, Zoścy. Luboŭnyje nieszczaścia Jazepa kanczajucca ŭ 3-im akci, kali Zośka zhadžajecca wyjści za jaho zamuž — i ŭsio kanczajecca dobra. Chor piaje: »Žywie chaj u zhodzie z bratam brat«, kurtyna zaczyniajecca, a publika pakidaje salu radaja, szto chacia na sceni pabaczyła staryje-niedaŭnyje dobryje czasy.

Takoje ŭraženie my atrymali paśla pierszaho predstaŭleńnia na świata Kalady.

Treba spadziewacca, szto i tym razam publiki sabiarecca mnoha pasłuchać melodyjnyje duety Jazepa i Zośki, kuplety žebrakoŭ i Wincentaho, pawiesialicca szczyra, ad duszy.

Pradaža biletoŭ užo paczałasia: u kniharni Biełaruskaj (Zawalnaja 7), u krami kooperatywy »Rajnica« (W. Pohulanka 17) i u bibliotecy na Wilenskaj wul. 33.

Ceny biletoŭ ad 25 fen. da 4 mk.

× **Pass — i Meldeamt** prynimaje prośby ab pazwaleńnie na padarožu tolki na piśmie. Hetkije prośby pawinny być apłoczeny napiarod herbowym zboram.

× **Pahoda u krasawiku.** Najwyszejszaja temperatura ŭ minułym miesiacy dachodziła + 19°, najnižejszaja — 2,5°.

× **Kurs rubla:** Oficyalny — 2 m. 00 fen. za rubiel; u bankach pry pradažy — 2 m. 43 fen., pry kupli — 2 m. 47 f.

Pazyczkowaja kasa biare 6%.

## Oficyalny addzieł.

### Praca, kab adsunuć trudnaści strawawańnia nasialeńnia Wilni.

Nowy naczalnik niamieckaho wajennaho upraŭleńnia Litaŭen, kn. Izenburg-Birsztejn, pryniaŭ u piatnicu wydatnych predstaŭnikoŭ nasialeńnia Wilni roznych nacyonalnaściej i pawiedamiŭ ich, szto starańniami niamieckich wajennych ŭłaściej udałosia zabaspieczyć strawawańnie nasialeńnia Wilni da nowaho uradžaju, dy hetak asabliwa bolsz biednyje słai nasialeńnia buduć abaronieny ad ciažkich muk.

Ciažkije apustaszeńnia, jakije rasiejskaja armija ŭczyniła planowa pry swaim adstupleńni pa ŭsiej staranie, jak wiadoma, abiarnulisia nia hetulki proci niamieckich wojsk, skolki jakraz proci nieszczaśliwaho nasialeńnia zaniatych nami ciapier wakolic. Usie zapasy, da jakich rasiejcy mahli dajści, a takže žywioła znisztažalisia nia hledziaczy na toje, czy praz heta nia zuduć pakinieny na hałodnuju śmierć hodnyje žalu byŭszyje paddannyje cara. Niamieckaje upraŭleńnie ad samaho paczatku starałosia zaleczyć ciažkije rany, ŭczynieny staranie rasiejcami. U wioskach ekonomicznymi starańniami niemcoŭ udałosia iznoŭ padniać sielskuju haspadarku i razwiadzieńnie skaciny, naskolki heta naahuł mahczymo ŭ wajenny czas i naskolki heta možna było zrabić, asabliwa paśla wywyzu ŭsich zapasoŭ rasiejcami.

Ale rasiejskaje prawicielstwo zdaŭna sumyśla abchadziłosia z Litwoj, jak

# Kazka ab wadzie.

(Hl. №40 „Homana“).

Pasłali pa znacharoŭ.

Znachary byli judzi chitryje, jany ŭsio wiedali i ŭmieli razhadywać zahadki; trymali jany za bahačoŭ, bo dastawali wadu dla siabie i dla swajakoŭ swaich. Jany zaŭsiahdy hawaryli za kapitalistoŭ (bahačoŭ)—u ich karyść, bo samy bahačy nie nadta byli razumnyje i nia ŭmieli dobra hawaryć.

Bahačy paprasili znacharoŭ, kab tyje im rastłumačyli, čamu heta ludzi pierestali kuplać wadu, kali jaje ŭ kadušcy stolki, što až cieraz bierahi ljecca?

Adzin znachar skazaŭ: «Heta ad taho, što wady pryhatawali za šmat». — Druhije tak sama hawaryli: «Za mnoha wady». — Inšyje iznoŭ kazali: „Heta, musić, s taje pryčyny, što na soncy jość plamy“. A znajšlisia i hetkije, što dawodzili: «Heta nie tamu, što za mnoha wady, abo što na soncy jość plamy, ale tamu, što ciapieraka nichto adzin adnamu nia wieryć».

Pakul znachary spračalisia pamiž siabie, bahačy ziewali, ziewali, dy pasnuli. A pračnuŭšysia skazali: «Dosi hetaho! Wielmi nam spadabałosia ŭsio, što wy hawaryli. A ciapieraka idzicie pamiž ludziej dy ŭmaŭlajcie im, kab jany uspakoilisia dy nie trywožyli nas bolej».

Ale znachary—inšyje z ich nazywali siabie wiedźmarami—nia wielmi chacieli chadzić pamiž ludziej: jany bajalisia, kab ich nia wyłupili, bo narod wielmi nie lubiŭ ich. I woś što jany skazali bahačom: «Pany, kali skazać praŭdu, to toje, što my wam hawaryli, padabajecca tolki ludziam sytym, jak wy. Ale tyje, kaho mučyć hoład i smaha, mała nas słuchajuć: hałodny čeławiek dobra razumieje, što my krucim».

A bahačy na toje: «Ŭsio-ž taki idzicie da narodu! Ciž wy nia chočecie bolej trymać za nas?»

Pajšli znachary da narodu tłumačyć jamu, jak heta zrabiłosia, što wady zamnoha, dyj što ad hetaho samaho jaje i brakuje ludziam. Hawaryli jany ab plamach, što na soncy, ab tym, što ciapieraka nichto adzin adnamu nia wieryć, i što heta najbolšaja pryčyna pryčyna ŭsiaje biady. I znachary jak-by zhadali, kažučy, što narod im nie pawieryć: narod zrazumieŭ, što znachary kruciać. Pačaŭ narod łajać znacharoŭ: «Ach wy, durnyje! Za kaho wy nas uważajecie? Wy śmiajeciosia z nas! Ciž heta praŭda, kab z wialikaho ŭradžaju dy byŭ hoład? Kab s taho, čaho jość šmat, ničoha nie było? Zadzielim że my wam!» —I pačali puskać kamniami ŭ znacharoŭ.

Bačać bahačy, što narod nie pierestaje buntawacca, nia słuchaje znacharoŭ ichnich; strach uziaŭ ich, kab časam narod siłaju nie adabraŭ wadu. I woś pasłali jany da narodu prarokaŭ-machlaroŭ umaŭlać, kab uspakoiŭsia narod dy nie duryŭ haławy bahačom swajeju smahaju. Hetyje machlary-praroki dawodzili narodu, što heta Boh karaje ich, kab zbawić ichniuju dušu: kali jany buduć ciapieraka ciarpieć, nia buduć damahacca wady, to paśla śmierci jany papaduć u takuju staronku, dzie saŭsim nima bahačoŭ, dy wady až nadta. Ale byli tak sama i praŭdziwyje praroki, katoryje škadawali biednych ludziej; jany nie chacieli stajać za bahačoŭ-kapitalistoŭ, dy hawaryli prociŭ ich. Nia słuchaje narod ani prarokaŭ-machlaroŭ, ani znacharoŭ i nie pierestaje buntawacca. Strach biare bahačoŭ; iduć jany samy da narodu, abmačyli končyki palcaŭ u tuju wadu, što cieraz bierahi kaduški liłasia, dy dawaj pyrskaci jeju na ludziej, što ŭmirajuć ad smahi. Hetyje kropli ichniaj wady, što nazywajucca panskaju łaskaju, wielmi byli horkimi dla biednaho narodu. Ale hetaja panskaja łaska pamahła akurat, jak znachary dy praroki-machlary. Narod jašče bolej zawarušyŭsia,—za małym što gwałtam nie aparožniŭ bočki.

Zhawarylisia bahačy pamiž siabie, dy pačali pierciahiwać na swaju staranu padlizaŭ panskich, katoryje byli najzdatniejšyje na wajakoŭ, dy pačali ŭmaŭlać im: «Pierachodźcie na našu staranu, stojcie za nas prociŭ narodu, i my za toje damo wady dla was i wašych dziaciej».

Zyjšlisia dužyje ludzi: jany zdatny byli na sałdataŭ, i pierajšli na staranu bahačoŭ, bo im wielmi chaciełosia wady.

Pajšli jany da bahačoŭ, i tyje dali im piki dy kały.

Zapradali jany swaju dašu bahačom, dy kałoli pikami i bili kałami, kali chto chacieŭ padyjści da bočki.

Prajšło kolki času; pamienšało ŭ kadušcy wady, bo kapitalisty parabili z jaje sadžaŭki i fantany na hulańnie dla žonak, dzietak swaich i dla siabie samych.

(Dalej budzie).

maczycha, i hladzieło na toje, kab starana nie mahła ekonomiczna razwinucca, — dziela taho, kab jana u prypadku wajny nie mahła służyć ni dla czaho inszaho, jak buduczy szyrokaj wakolicaj dla pierachodaŭ rasiejskich armij u Niamieczczynu dziela zawajewańnioŭ. Sieć czyhunak i traktoŭ była tolki z hetkaj dumkai, i hetąk było zusim naturalna, szto kali-b nawat wioska pašla 2-hadowaj wajny pad apiekaj niamieckaho upraŭleńnia mahła wyzwalicca ad szkod, zroblenych wajnoj, dyk wialikije harady, ŭ pierszy czarod Wilnia, pawinny byli spatkacca s strudnaściami strawawańnia. Adnak, niamieckije wajennyje ŭłaści majuć i tut na meci dabrabyt apynuŭszychsia ciapier pad ich apiekaj życharoŭ u takoj samaj miery, jak imperski urad u Niamieczczynie dabrabyt niamieckaho narodu. Pad toj czas, jak Anhlija, a pobacz z jej Ameryka robiać usie sproby, kab pa ŭsiej Europi zawiaści hoład, dy prymusić Niamieczczynu wypuścić z ruk swoj pabiedny miecz, niamieckije ŭłaści srohim razdziełam ŭ mieżach Oper Ost zrabili mahczymym, szto pastaŭlenaje rasiejcami ŭ niebaspieku hoładu nasialeńnie Wilni žabaspieczeno strawaj da nowaho uradžaju. Usie niespakojstwy, jakije ŭ hetym kirunku mieło jeszcze nasialeńnie Wilni, mohuć być ahańnia adkinuty, jak nieabasnowanyje: nasialeńnie, samo saboj razumiejecca, z niekatorymi ahraniczeńniami budzie ŭ należnaj miery zabaspieczeno spażyŭnymi praduktami.

Kab ablahczyć abaspieczeńnie padtrymańnia żyćcia kożnaho asobnie, i kab asabliwa dzieci mahli pawodłuh mahczymaści adpaczyć ad ciżaroŭ ciażkaho zimowaho czasu, zrobleny kroki, kab życharom wialikich miest, a ŭ pierszy czarod dzieciam dać mah czymaść być na wiosсy. Pry hetym dzieci nie pawinny addzielacca ad swaich baćkoŭ, a pawodłuh mahczymaści jechać na wiosku razam z imi i tam ka rystać sa świežaho pawietra i zdarowaj strawy. Roznym nacyonalnaściam naznaczeny wiadomyje wakolicy dziela prabywańnia na wiosсy, można spadziewacca, szto hety dobra wyprabawany ŭ Niamieczczynie sposab i tut, u zaniatych ziemiach, pryniasie dobryje rezultaty. Wuczni wyszejszych szkoł mohuć, jak heta robicca ciapier i ŭ nas, pad kirunkam swaich wuczycieloŭ wandrawać ciesnymi kolonnami, kab tam nanowa ŭmacawacca i, jak nasza moładź u Baćkaŭszczynie, pry zbory uradžaju akazać czynnaje supracoŭnictwo. Myśl ab hetaj uzajemnaj pomaczy miesta i wioski dała ŭžo ŭ Niamieczczynie dobryje płady. Hetak dobra budzie wykarystana niamieckaja wajennaja praktyka dla życharoŭ Wilni.

Zajawy ab dabrawolnym wychadzi na wiosku treba padawać Stadthauptmannu. Nichaj jany ŭ ŭłasnym interesi hramadzianstwa Wilni buduć jak najbolej czyślenyje.

# Rewolucija u Rasiei.

LONDON. «Daily News» danosić s Pieciarburha:

Kn. Lwow skazaŭ, szto adstaŭka Milukowa nie pieramienić zahranicznaj palityki Rasiei.

«Daily Telegr.» pisze, szto rada rab. i sałd. pašla adstaŭki Milukowa pastanawiła utwaryć koalicyjny gabinet pierewahaj 1.900 hałasoŭ proci 150.

PIECIARBURH. Nowy wajenny minister, Kierenskij, wydaŭ hetki prykaz: „Baćkaŭszczyna ŭ niebaspiecznaści, i kożyn pawodłuh sił pawinien staracca zniszczyć niebaspieku. Prośb ab adstaŭcy wyszejszych naczalnikoŭ, wywanych žadańniem zwolnicca ad adkazu ŭ hetki surjozny moment, ja prynimać nia budu.

Dezerteram prykazywaju wiarnucca u armiju na front u naznaczeny dzień —28 maja. Usich, chto hetaho zahadu nia spoŭnić, buduć ciažka karać."

PIECIARBURH. (P.T.A.). Na zasiedańni tymczasowaho uradu, dumskaj spałnicielnaj kamisii i delehatoŭ rady rab i sałd. kn. Lwow miž inszym zajawiŭ:

„Hłaŭnaje žadańnie tymczasowaho uradu — heta toje, kab rada rab. i sałd. wyjawiła swaju wieru tymczasowamu prawicielstwu. Prawicielstwo éwiorda stalć za mir biez anneksij i kontrybucij i za prawo narodaŭ samym swabodna pastanawić ab swajej budu czyni. Razhrom Rasiei byŭ by pryczynaj najwialikszaho nacyonalnaho nieszczaścia. Z hetaj pryczyny tymczasowy urad krepka wieryć, szto rewolucyjnaja armija nie dapuścić pabiedy niemcoŭ nad sajuźnikami».

Kn. Lwow skazaŭ, szto žadańnia prawicielstwa majuć charakter ultimatuma, katory ŭwieś pawinien być pryniat radaj rab. i sałd.

U naczy razhledali pytańnie ab razdaczy ministerskich miejsc u nowym gabineci.

Pryjechaŭszyje na naradu naczalniki roznych frontaŭ apawiedali ab pałažeńni armii. Jany adznaczyli patrebu utwareńnia koalicyjnaho gabinetu ministroŭ, kab padniać u armii dyscyplinu i bajewuju zdolnaść.

«Prawda», hazeta Lenina, pisze, szto hien. Korniłow žaliŭsia prawicielstwu na admowu wojsk wystupić na parad. Sałdaty zajawili, szto nia liczać bolsz za swoj wajenny znak znamia z „gieorgijeŭskim" kryżom. Tady Korniłow padaŭsia u adstaŭku.

PIECIARBURH (P.T.A.). U narodnym domi adkryŭsia ŭsierasiejski zjezd sielan, na katory sabrałosia 2.000 dusz, u tym liku delehatoŭ—561.

SZTOKHOLM. Hienerał Aleksiejew zajawiŭ karespandentam hazet:

«Usie narody hetak zamuczeny, szto jany mohuć wiaści hetaje tytanicznaje zmahańnie tolki jaszcze 4 miesiacy,bo tady skonczacca spażyŭnyje praduktу. Naszy sajuźniki jaszcze wierać u pabiedu, ale nam snicca lepsz mirnaje, spakojnaje żyćcio. Ja maju nadzieju na rozum rasiejskaho narodu i na toje, szto nam udascca pieremahczy ciapierasznije trudnaści».

PIECIARBURH Wajenny minister Kierenskij na zjezdzi selan zwiarnuŭsia da sielan-sałdatoŭ, kažuczy:

«Aposzni raz heroiczna napružycie swaje siły, pakażycie świetu, szto rasiejskaja armija—straszennaja siła, jakaja abaronić rasiejskuju demokratycznuju respubliku. Ja chaczu zawiaści u armii žaleznuju dyscyplinu.Heta dyscyplina patrebna i staranie da czasu sazywu nacyonalnaho sejmu, kab baranić wolu. Wialikaja narodnaja rada swajej najwyszejszaj ułaściu pakaže, szto zdareńnia 1905 hodu nie paŭtoracca. Ja pajdu na front. Pazwolcie-ž mnie skazać u akopach, szto rasiejskije sielanie dastanuć ziamlu, i nijakaja siła jaje ad ich nie adbiare. Ale, kab hetaho dajści, treba, kab kożyn spoŭniŭ swaju pawinnaść».

Mnoha sielan-deputatoŭ pašla hetaj pramowy abnimali Kierenskaho.

Rada rab. i sałd. pastanawiła biezmała ŭsiemi hałasami wyskazać swaju wiery nowamu prawicielstwu.

Kn. Szachowskoj naznaczen ministram hramadzkaj pomaczy.

U adnym kanali znajszli trup hienerała Dublitekі(?), naczalnika Pucilaŭskich zawodaŭ, katory prapaŭ u pierszych dniach rewolucii.

U «Russk. Woli» Leonid Andrejew pisze:

«Rasieja znachodzicca ŭ śmiarotnaj niebaspiecznaści. Ja nia wiedaju, ci jana budzie żyć paŭhodu, ci miesiac, abo moʻ zhinie. Moʻ ŭžo za tydzień usio budzie skonczeno, i hałodnaja armija wyjdzie z akopaŭ i zaļje staranu, niszczuczy ŭsio».

«Raboczaja hazeta» pisze, szto na Ukrainie wielmi silny aŭtonomiczna-federalistyczny ruch, katory maje na meci poŭnaje addzialeńnie Ukrainy ad Rasiei i sazyŭ asobnaho ukrainskaho ŭstanoŭczaho sejmu.

ŽENIEWA. «Journal» dawiedaŭsia s Pieciarburha, szto rasiejski pasoł Izwolskij pašla adstaŭki Milukowa hetak sama padaŭsia ŭ adstaŭku.

Naczalniki frontu: Alekslejew, Brusiłow, Hurko, Drahomirow, Szczerbaczow — wiali s tymczasowym prawicielstwam pierehawory. Pry hetym minister sielskaj haspadarki zdaŭ akuratna sprawu ab strawawańni armii. Było adznaczeno, szto ŭ hetym kirunku pałažeńnie palepszajecca. Pamienionyje hieneraly hutaryli tak-že z dumskaj spaŭnicielnaj kamisijej i z radaj rab. i sałd., a pašla wiarnulisia na front.

Zjezd sielan u Maskwie pryniaŭ 2 maja rezoluciju, ŭ katoraj hodzicca z radaj rab. i sałd., szto dziela wyrabotki warunkoŭ mira patrebien internacyonalny socyalistyczny zjezd, bo mir może być zroblen tolki z ahulnaj zhody ŭsich wajujuczych.

LONDON. «Daily Express» danosić, szto pałżeńnie ŭ Rasiei stanowicca ŭsio bolej surjoznym.

Chodziać czutki, szto hienerały i byŭszyje ministry pajechali ŭ Maskwu, kab arhanizawać tam nowaje prawicielstwo i adrezać padwoz praduktoŭ u Pieciarburh. A ŭ Rasiei ciapier usio može być. Wyratawać Rasieju mahło-by tolki wystupleńnie silnaj adzinki.

Na ŭczorasznim zasiedańni zjezdu sielan hawaryli, szto ad Wialikadnia zusim nie było padwozu zbožža na czyhunki i ŭ zbornyje punkty, i harady ŭ paŭnocnaj czaści Rasiei bajacca hoładu, na hetym hrunci żduć razruchoŭ.

KOPENHAHA. Francuski minister amunicii skazaŭ:

«Ja spadziewaŭsia, szto znajdu ŭ Pieciarburci socyalistoŭ, ale znajszoŭ anarchistoŭ».

CHRYSTYANIJA.Adstaŭka Guczkowa i Konilowa wyzwała ŭ Paryžy i Londoni wialikaje niespakojstwo.

ŽENIEWA. Herwe pisze ŭ «Victoire»:

«Milukow pawinien byŭ wyjści ŭ adstaŭku, bo socyalisty winawacili jaho ŭ pryjaźni hraszy ad anhlickich i amerykanskich kapitalistoŭ».

«Gaulois» pisze, szto padaroža Skobielewa ŭ Sztokholm — heta pierszaja manifestacija, jakaja pakazwaje, szto Rasieja idz e asobnie ad swaich sajuźnikoŭ.

SZTOKHOLM. «Aftenbladet» danosić s Finlandii, szto socyalisty chocziać mieć hetkaje samaje predstaŭnictwo u upraŭleńni haradoŭ, jak inszyje partyi. Ruch na czyhuncy spyniŭsia.

BERN. «Popolo d'Italia» napadaje na formułu rasiejskich rewolucyonieroŭ: «mir biez anneksij», bo heta roŭnaznaczno upadku pryncypa nacyonalnaści. Ciapierasznaja suświetnaja wajna —nie aposznaja.

# Z usiaho świetu.

DREZDEN. Na žadańnie socyal-demokratoŭ saskaja pałata deputatoŭ naznaczyła kamisiju dziela pierehladu konstytucii.

LUGANO. Rymskije hazety piszuć ab paszyreńni propahandy za mir u Italii. U Milanie, Rymie, Turynie, Genui, Wenecii i Neapoli adbylisia wialikije zabastoŭki, spyniŭszyje znacznuju czaść wajennaj pramyslennaści. Prawicielstwo zmahajecca z zabastoŭkami, zabirajuczy bastoŭszczykoŭ u armiju.

ROTTERDAM (W.T.B.). Zabastoŭka czaści rabotnikoŭ u maszynnych fabrykach trywaje dalej.

Kiraŭniki zabastoŭki ŭ Szeffildzie, Liwerpuli, Kewentry, Manczestery i Londoni aresztowany i addadzieny pad sud.

BERN (W.T.B.). Zabastoŭka anhlickich maszynistoŭ jeszcze trywaje.

Rabotnickaja partyja ŭ Niżniaj Pałaci abwiniła prawicielstwo ŭ wierałomstwi. Niezdaŭolstwa rabotnikoŭ niełha supakoić rasklejkaj na wulicach apawiestak z hrozbami. Szmat dzie miž rabotnikami panuje rewolucyjnaje nastrajeńnie.

LONDON (Reŭter). Zabastoŭka maszynistoŭ pašla pierehaworaŭ s premjer-ministram zakonczyłasia.

LONDON (Reŭter). Llojd Dżordż skazaŭ, szto urad hatoŭ padać prajekt zakona ab samaupraŭleńni tej czaści Irlandii, katoraja hetaho damahajecca. Jon pryzywaŭ usie irlandzkije partyi razam wypracawać konstytuciju dla Irlandii.

# TELEHRAMY.

**Niamieckije apawieszczeńnia.**

18.V. Zachodni teatr:

*Front Ruprechta Bawarskaho:* Anhlicki szturm u pałunaczy kala darohi Gawrel—Freń adbit sztykami. Ruiny byŭszaj wioski Bilkur pa zahadu pakinuty nami. Worahi zaniali ich tolki praz 24 hadziny.

*Front niamieckaho Naślednika:* Na froncі En i ŭ Szampani krapczeła artyleryjskaja bitwa. Miejscowyje nastupleńnia francuzoŭ adbity. Na ŭschodzi ad La Ruajer Fe my zdabyli francuskije akopy sa 150 pałonnymi.

**Uschodni teatr:**

Biez wydatnych prypadkoŭ.

*Makiedonski front:* Pry Makowie pašla 6 dzionnaj artyleryjskaj padhatoŭki pacaalisia szturmy, katoryje adbity biez astatka.

19.V. Zachodni teatr.

*Front Ruprechta Bawarskaho:* Miž uzbiarežžem mora i S.-Kanten ahoń artyleryi krapczeŭ i miejscami dachodziŭ wialikaj siły. Naabapoł czyhunki miž Due i Arras anhlicki szturm złamaŭsia pad naszym zaszczytnym ahnom.

Uczora zbity 10 samałotaŭ worahoŭ.

**Uschodni teatr:**

Na rasiejski artyleryjski i minamiotny ahoń miž Aa i Dźwinoj, na zachodzi ad Łucka, naabapoł chyhunki Złoczow—Tarnopol i pry Narajoŭcy my żywa adkazywali.

Na makiedonskim froncі — biez wydatnych prypadkoŭ.

20.V. Zachodni teatr.

*Front Ruprechta Bawarskaho:* Pry Arras iznoŭ krapczeŭ boj. Naabapoł Monszi adbity biez astatku silnyje szturmy anhliczan. Na samaj ranicy pacza-

lisia anhlickije szturmy na poŭdni ad Skarp.

*Front niamieckaho Naślednika*: U zachodniaj Szampani artyleryjskaja bitwa ŭsio bolej krapczeje. Pry Bre adbity silnyje francuskije szturmy.

U bitwach na pawietry i strełami z ziamli zbity ŭ worahoŭ 8 samalotaŭ.

### Uschodni teatr.

Biez wydatnych prypadkoŭ.

*Makiedonski front*: Niekolki atak worahoŭ proci wiarszyn Krawica adbity s ciažkimi stratami.

## Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 17.V. Italjanski teatr: Na fronci Izonco—nowyje wostryje bitwy. Usie ataki adbity. Uziaty jeszcze 400 pałonnych.

WIENA 18.V. Italjanski teatr: Bitwa na Izonco trywaje dalej. Wiarszyna Kuk, na pałudziennym uschodzi ad Pławy, pakinuta nami paśla dwochdzionnaj bitwy. Naszy wojski ŭmacawalisia ŭ niekolkich stach metroŭ na ŭschodzi ad wiarszyny. Wa ŭsich inszych punktach worahi z wialikimi stratami adbity biez astatku.

Ad paczatku batalii ŭziaty bolsz za 3000 pałonnych.

U naczy s 14 na 15 maja naszy lohkije marskije siły pajechali u praliŭ Otranto i zatapili italjanski kontrminanosiec, 3 tarhowyje i 2 aružnyje wartaŭniczyje parachody. Uziaty ŭ pałon 72 anhliczany.

Wiertajuczysia nazad, nasz flot mieŭ wostryje sustreczy s pierewažywajuczymi siłami worahoŭ. Byŭszaja z nami niamieckaja padwodnaja łodka zatapiła torpedaju anhlicki krejser s 4 kominami.

Z małymi szkodami nasz flot uwieś wiarnuŭsia nazad.

WIENA. 19.V. Italjanski teatr: Wostryje bitwy trywali i ŭczora — ŭ siomy dzień dziesiataj batalii na Izonco. Italjanskaja piachota, na padmohu kataraj padychodzili ŭsio świežyje siły, wieła czyślenyje szturmy na ŭsiej linii, ale kožyn raz jaje adkidali zaszczytnym ahniom. My udzieržali ŭsie swaje pazycii. Uziaty 150 pałonnych, u tym liku 2 aficery. Zbity 2 samaloty ŭ bitwach na pawietry i 1 — strełami z ziamli.

Na Tyrolskim fronci ahoń artyleryi dajszoŭ wialikaj siły.

WIENA. 20.V. Italjanski teatr. Dziesiataja batalija na Izonco trywaje dalej. Skoncentrowanym artyleryjskim ahniom my prymusili adyjści nazad cieraz raku italjancoŭ, jakije kolki dzion tamu nazad umacawalisia pry Aucca na lewym bierazi Izonco. Pa abiedzi piachota worahoŭ pawieła straszenny szrurm proci Wodicy. U wostraj bitwie na sztyki, trywaŭszaj hadziny, worahi kontratakaj skinuty z wiarszyn.

## Kala wajny.

NJU-JORK. Zakłady, szto wajna skonczycca da žniŭnia dachodziać 55%, proci 45%, a szto wajna skonczycca da śnieżnia 4 — 1.

LONDON. Adzin socyalist padaŭ u Nižniuju Pałatu prajekt witać adraczeńnie Rasiei ad usich imperyalistycznych damahańnioŭ i zrabić padobnuju že zajawu ad imi anhlickaho narodu. Lord Sesil ad imi uradu zajawiŭ: «My ćwiorda pastanawili nie rabić mira, katory nia jość miram. Mir, na jaki my prystaniem, pawinien być sprawiadliwy i trywały».

LONDON. U Nižniaj Pałaci Brajs patrebawaŭ ad uradu zajawy, szto Anhlija nia zrobić separatnaho mira z Aŭstryjej, Boŭharyjej i Tureczczynaj. Na heta Bonar Lou adkazaŭ, szto kalib udałosia pryciahnuć na swaju staranu adnaho s sajužnikoŭ Niamieczczyny, kataraja manicca paswaryć sajužnikoŭ Anhlii, dyk he a byŭ by straszenny udar.

NICCA. Tut pamier b. hłaŭnakamandujuczyj serbskaj armii, Putnik.

BERLIN (W.T.B.). 18.V u pałudzień try rasiejskije latuczyje łodki atakawali Konstancu. Naszy marskije latuny zbili ŭsie try latuczyje łodki worahoŭ. Ludzi z ich uziaty ŭ pałon.

Paśla hetaho naszy marskije latuny atakawali krejsery i kontrminanoscy worahoŭ, jakije abstreliwali i abkidali ich bombami. Nia hledziaczy na wostry ahoń i bitwy ŭ pawietry ŭsie naszy latuny wiarnulisia nazad.

BERLIN (W.T.B). Akanczacielny padrachunak za miesiac krasawik: padwodnymi łodkami zatopleno ŭ worahoŭ karabloŭ na 1 miljon 91 adnu tysiaczu ton, u tym liku u anhliczan 664 tysiaczy ton.

Ad paczatku nieahraniczenaj padwodnaj wajny — 2.772 000 tonn, u tym liku u anhliczan — 1.707.000.

BERLIN (W.T.B.). Nowyje ŭdaczy padwodnych łodak u Atłantyckim akiani: 8 parachodaŭ jomkaściu 24.000 tonn.

BERLIN (W.T.B.). Naszy padwodnyje łodki iznoŭ zatapili ŭ Siarodziemnym mory 9 parachodaŭ i 6 parusnikoŭ, razam 30.000 tonn jomkaści.

BERLIN (W.T.B.). Nowyje ŭdaczy padwodnych łodak u Atłantyckim akiani i Anhlickim kanali: 8 parachodaŭ, 2 parusniki i 1 rybałoŭ, razam 23.000 tonn jomkaści.







Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej